

Cleveland'ska Amerika

NEODVISEN LIST ZA SLOVENSKE DELAVCE V AMERIKI.

Issued three times a week.
Official Organ of 25 Slovenian Societies and Organizations.

ST. 6. — NO. 6.

CLEVELAND, OHIO, PONDELJEK, 17. PROSINCA, 1916.

LETTO IX. — VOL. IX.

Morilec Louis Bianchetti prijet.

Lou Wits, alias Louis Bianchetti, ki je pretečeno sredo gojeno umoril v Clevelandu lepo ponočno lahkoživo Eliabeth Myer, alias Dolores Evans, je bil prijet od newyorskih detektivov v soboto zvečer na skrajno senzacionalen način. Tako ko je bil prijet, je priznal svojo krivdo in mirno priovedoval, da je zadavil lepo Dolores, in ko je priovedoval, je vedkrat zahteval cigaret. Aretacija Bianchettija se je zvršila na skrajno zanimiv način.

Policjski načelnik Rowe je posil dva brzojava v New York in naznani tamozni policiji, da se Bianchettu nahaja v New Yorku. Zdajo se je, da se je skril pri svoji sestri na 315 W. 35th St. Policijska oblast je takoj odpolnila dva detektiva, dva Italijana, na lice mesta, ker je tudi morilec Italijan. Oba detektiva sta veden postopala okoli hiš, ne da bi kaj sumljivega opazila. Prvič večer pa sta se preoblekla za delavca. Detektiv Gunita je šel k vrati stanovanja, kjer je bivala Bianchettijeva sestra in se z njo spustil v pogovor, končno pa v preprič. Drugi detektiv Rillo, pa se je medtem približal sestri morilca in se potegnil za njo. Oba detektiva sta se na to stepla pred sestro in se metala po hodniku pred stanovanjem. Na hrušč in kričanje sestre pride ven — Louis Bianchetti, in v trenutku sta ga detektiva spoznala, potegnila zvolverje in ga pozvala naj odide z njima. Bianchetti se je takoj udal. Na policijski postaji je Bianchetti povedel: Jaz nisem nameraval umoriti Dolores Evans, ampak jo samo kaznovati. Spoznal sem jo v Pittsburghu, in bila sva skoro vedno skupaj. Nekoga dne sem pa spoznal, da mi krade zlatnino in moj denar. Potem pa je zginila. Dobil sem jo zopet v Clevelandu v nekem restavranu na E. 9th St., kjer je opazila, da nosim pri sebi večjo sesto denarja. Silila je, da gre z menoj, in konečno sem se udal. Prišla sva v hotel Perry, tu sem pa vlegel k počitku in sem skoro zaspal. Toda napol miže sem se opazil, kako je položila svojo uro in zapestnico v mojo suljno, in kako je potem iz mojih hlac potegnila \$250. Takoj sem videl, da me hoče okrasti, jutene pa razglasiti za tatu. Tako sem spoznal nevarnost, v kateri se nahajam. Skočim k njej in jo primem, nakar ona začne na vse grlo skratičati: Na pomoč, policija! Ker sem se dal, da njeni klici ne vzbudijo gostov, sem vzel obrisačo, jo zatukil njej v usta in jo zavezal zadnj. Tako sem jo pustil sam pa odšel iz hotela in hodil vnoč po clevelandskih ulicah. Menil sem, da je samo v omotici. Zjutraj, ko sem kupil časopis, sem še spoznal, da je mrtva in v kaki nevarnosti se nahajam. Tako sem sklenil poskrbeti vse za mojo varnost. Kupil sem velik, rumen kovček in vozni listek za Los Angeles, Cal, nakar sem kovček posil naprej, v nadi, da bo radi sponje barve in obseglo gotovo vzbudil sumnjo in obrnil pozornost policije na sebe, ki pride na ta način na napacen sled. Sam sem pa kupil drugi voznji listek in odpotoval proti New Yorku.

Policija je pri njem dobila clevelandške časopise in kravovo perilo ter deklkcijo zapestnic in uro. V pondeljek pride Bianchetti pred newyorskega sodnika, kjer bo obtožen, da je pobegnil sodniji v Clevelandu, nakar pridejo iz Clevelandova detektivi, ki ga pripeljejo sem. Morilec pa ima pravico apelirati na newyorskega guvernerja.

da ostane v New Yorku in da ne bo izročen državi Ohio. Najbrž se pa to ne bo zgodilo.

Lov za morilcem Bianchettijem je bil eden najbolj senzacijonalnih v zgodovini Clevelandskih kriminalistike. Policiji je bila umorjena deklica, kakor tudi morilec, kako dobro znam, pa kljub temu se je morilec mudil skorodruži dan v Clevelandu po umoru, ne da bi ga policija mogla prijeti. Potem je policija dognała, da se je odpeljal v Chicago, in da je na potu v Los Angeles. Zvedeli so za vlak št. 9 Santa Fe Limited, nakar so brzojavili na vse postaje, mimo katerih je ta vlak vozil, da policija vlak ustavi in prešče potnike. Vlak so ustavili v Newton in Dodge City, Kans. kjer so dobili veliki rumeni kovček, toda noben izmed potnikov ni hotel priznati, da pripadajo njemu. Končno se je skazalo, da Bianchetti sploh ni šel v Californijo, ampak v New York. Newyorskemu detektivu so ga pa potem takoj dobili. Župan Davis je bil silno razjarjen nad clevelandsko policijo, ker je toliko časa morilca iskal, in izjavil, da bo spodil vse od prvega do zadnjega detektiva, če ne dobijo morilca. Dal jim je časa do nekaj zvečer, a morilec je bil najden v soboto zvečer.

Slediči Slovenci so dobili v petek na sodniji Zjed. držav državljanke papirje: Anton Peterlin; Mihail Gregorič; A. Nachigal; Frank Ule; Marko Kasunič; Anton Krašna; Andrej Marin; Tomaz Pustotnik; Karl Kokalj; Peter Gostiša; John Maze; Josip Ozimek; Matija Turk; Louis Hočevč; John Bradač; Jurij Pečovnik, skupaj 16 novih državljanov in onimi, ki so dobili papirje na Common Pleas sodniji, 45 Slovencev v enem tednu. Naša častitev!

Hripa še vedno razsaja v Clevelandu. Nad 150 učiteljev je se vedno bolnih. 17 oseb je umrlo pretekel teden na hripi.

25 voznikov od The Independent Towel Supply Co., je zastrajkalo. Zahtevajo boljše plače in krajše delavne ure.

V kongresu pripravlja Overmyer iz Ohio zakonski načrt, glasom katerega bi moral vse oni, ki prodajajo vino, plačati na leto \$300 davka. Kot se čuje, je prišla na to idejo napravo "Sweet Valley Wine Co." v Sandusky, ki namerava najbrž spraviti pod svojo kontrolo pridelek vina v severni Ohio, male prekupce pa uničiti. Kongres je dobil na tisoče protestov proti temu davku, in kot se zagotavlja, najbrž iz tega davka ne bo nič.

Clevelandski miličarji, ki so odšli pred tednom v Youngstown, so se vrnili. Prinesli so bridek puške nazaj, ne da bi imeli priliko pokazati svoje "junaštvo". V Youngstownu je sedaj vse mirno.

The Babcock-Wilcox Co. v Barbertonu, kjer je zaposljeno tudi več Slovencev, je dobila ogromno vojno narocilo od Amerike. Tovarna mora izdelati do 1. julija 300.000 težkih nabojov za velike topove, kateri naboji bojo veljali \$20.000.000 ali sto dolarjev vsak. Tovarna jih bo naredila na dan približno 1500.

\$1000 odiskodnine zahteva Louis Stevens od družbe pocestne železnic, ker ga je konduktor kare-peljal dva bloka dalj kot je Stevens želel.

Sodnik Phillips od mestne sodnije je v petek odločil, da je plačevanje na številko za oblike nepostavno. Dva moža sta se pritožili, ker sta morala predložiti čakati na svojo številko, in sodnik je obema pri-

Spremembe davkov

Wilson se je odločil, da predlaga spremembe zveznih davkov, ki bi zadeli le bogatine.

Washington, 16. jan. Dognašo se je, da je Wilsonova uprava sklenila, da popolnoma spremeni novo obdavčenje naroda, katero je potrebno, če hoče vladat placati stroške in nabaviti večjo armado in več vojnih ladij. Prvotno se je odločilo, da bo Wilsonova uprava zahtevala davek en cent na vsak ček, dalje en cent davka na galono gasolina in davek na eksplozivne stroje. Vse to bo sedaj Wilsonova administracija opustila in uvela davek, ki bo zadel večinoma samo bogate ljudi, ki lahko plačajo tudi davke. Delavski in farmarski ljudje bodo popolnoma prosti novega davka, razven v nem slučaju. Novi davčni predlogi so slediči:

Davki na osebne letne dohodke se povečajo. Nadalje se uvede nov zvezni davek na dedičine. Davek na sladkor se bo ohranil. Na žganje se bo naložilo novega davka 40 centov od galona, ali skupaj \$1.50 centov od galona. Nov davek na smodke, ki veljajo deset centov ali več, povečan davek na pivo 50 centov pri barelnem. (Kakor znano so ta davek že lansketo letu povečali za \$1.50 pri barelnu, in sedaj zopet za 50.)

Ko je Wilsonova vlada naznana, da bo nameravala upeljati davek na gasolin in na bančne čeke, tedaj se je dvignil velik protest po celih deželih, posebno med vrstami demokratov, in Wilson se je prepričal, da se v teh časih ne sme spreti z voditelji strank. Zato je spremenil način kolektivnega davalca. Protiv davku en cent na galono gasolina so posebno protestirali farmarji, ki imajo mnogo strojev, in katere bi novi davek precej zadel. Kakor imajo sedaj urejen novi davčni načrt, dobijo Zjed. države \$150.000.000 na leto tega novega davka, in vlada je prepričana, da se z novim obdavčenjem ne bo nikomur zamerilo. Kar se tiče dednega davka, bodojo morali plačevati ta davek vse, ki podudejo več kot \$10.000, dočim bodojo plačali dohodninski davek vse oni, ki zaslužijo več kakor \$3000 na leto. Demokratje so kolikor toliko zadovoljni s temi predlogi, toda republikanci nasprotujejo, ker bi radi imeli, da vlada zopev uvede visoko oolino namesto novih davalcov. Od tega, ali bo sprejet kongres nove davke in kako bodojo ti prisodeli ljudstvu, je odvisno, če bo predsednik Wilson zopet zvoljen ali ne.

čamo, da posiljajo svoje otroke redno k telovadbi, da postanejo zavedni Slovenoj duševno umni, in telesno krepki Sokoli. Natančnejše v oglasu.

Dosti naših cenjenih naročnikov se je pritožilo zadnje čas, češ, da ne prejemajo lista. Ker pa naš raznašalec dostavlja list redno in točno, smo pronašli, da gotovi in nepoklicani ljudje, list, ali kradejo ali skrivajo, kar je nelepo in kaznivo dejanje. Opozarjam torej vse one, kateri se čutijo s tem pričadete, da to opustijo, kajti drugače bodojo imeli s sodnijo opraviti. Prizadete naročnike pa prosimo, da tudi sami malo pazijo, in naj nam take slučaje nemudoma naznani.

V soboto zvečer je povozil vlak, Tom. Shimraka, uslužbenca New York Central proge v Collinwoodu. Včeraj v nedeljo, je našel čistilec strojev njegovo glavo med kolesjem stroja, v Arline Junction pri Toledo. Shimrak je stanoval na 1346 E. 26th St.

Črnagora zasedena od Avstrijev.

Italijani igrajo svojo politiko.

Rim, 16. jan. Iz Cetinja so pobegnili vsi zastopniki zavezniških vlad zajedno s čmogorsko vladom. Preselili so se v Skadar v Albaniji, kjer je bil zadnje čase v čmognorskih rokah. Avstriji so zavzeli Cetinje, glavnico čmognorskog mesta včeraj. Čmognorska armada, kar jo je še ostalo teh junakov, se je umaknila preko meje Albanije. Skrnost je, kam se je umaknil čmognorski kralj in glavni del čmognorskog armada.

Cetinje prvič v rokah sovražnika.

Nikdar v svetovni zgodovini, odkar obstoji mala čmognorska država, ni bilo glavno mesto se osvojeno. Na stotine sovražnikov je ob tem kršen mestu razbilo svoje armade. Avstrijem in Nemcem se je posrečilo priti v Cetinje le, ker je od Srbije in iz Albanije bila prsta pot, in ker so se moralni čmognorci boriti z dvajsetkrat bolj močnim sovražnikom. Čmognorska armada, ki je ob začetku ofenzive štela kakih 25.000 mož, se je skrila na 12.000 mož, in to armado je napadalo kakih 250.000 Avstrijev. Le po silno krvavem trimesečnem boju se je Avstrijem posrečilo dosegati v Cetinje.

Nemški dinamitardi.

London, 16. jan. Angleška vlada je danes izročila ameriškemu poslaniku v tem mestu dokaze, da je nemški vojaški ataša v Zjed. državah, kapitan Franz von Papen, plačeval nemške požigalce, dinamitarde in špijone v Ameriki, da so rušili ameriško lastnino. Slediči so dokazi: Kapitan von Papen je plačeval denar nemške vlade osebam v Zjed. državah, ki so rušili ameriške tovarne. En ček, katerega so zaplenili Angleži pri Papenu kaže, da je Papen plačal \$700 nekemu Werner Hornu, ki je bil prijet od Zjed. držav in obdolzen, da je hotel porušiti važen železniški most v St. Croix, Me. Eden dan naprej, predno je Papen dal za ček dinamitardo Hornu, je dobil Papen \$2000 od nemškega poslanika.

Številni dokazi.

Druži ček kaže, da je kapitan Papen postal 2 tedna, preden se je v Seattle Wash. priprenil razstrelba v neki tovarni, \$500 na nemškega konzula v Seattle. Januarja meseca, 1915 je plačal kapitan Papen, \$1300 nekemu Kupferletu, katerega so pozneje Angleži ujeli, in ko je prišel, da je hotel požgati več tovaren v Ameriki, se je sam umoril. Kapitan je samo januarja meseca lanskoga leta dobil \$64000 od nemške vlade, in gotovo je, da njegova plača niti stotino tega ni mogla znašati, vse drugo je porabil, da je plačeval nemške anarhiste v Ameriki. Poleg tega vsega so zaplenili pri kapitanu Papenu mnogo pisem, iz katerih se razvidi, da je imel von Papen zvezne vlasti razkuta. Pri takem postopjanju se ničesar ne izgubi na olupkih, kar znači velik prihank v gospodinjstvu. Ni se batiti, da bi pri takem ravnjanju krompir izgledal neokusno. Le starejši krompir, katerega se deloma že prijme gniloba, ni za tako porabo.

Nemci so odpeljali Srbe.

London, 16. jan. Iz Aten se poroča, da so Nemci odpeljali iz Srbije vse otroke od 12 let naprej, delavne ženske in moži, ki niso še 60 let starci ter jih odpeljali v Nemčijo, kjer so jih razdelili po tovarnah za municio. Tako so Srbi prisiljeni izdelovati orožje, ki bo pustilo njih zemljo.

Anglijske zgube na Galipolis.

Berlin, 16. jan. Turško uradno poročilo pravi, da so Angleži umikali iz Galipolis 8. jan, da se je dvignila celo turška fronta in napadla umikajoče se Angleže. Angleži so bili varovani od vojnih ladij na morju, ki so streljale na turške pozicije. Toda beg Angležev je bil tako hiten, da so pustili Angleži za seboj velikanske množine vojnega materiala.

Avstrijsko uradno poročilo.

Dunaj, 16. jan. Bitka v vzhodni Galiciji in na besarabski meji se nadaljuje. Boji v vzhodno od Toporevca in Rerenzie so bolj hudi kot kdaj poprej. Rusi so napadali z ogromnimi množinami moščva, po štirinajst vrst na debelo, toda vsakej napad je bil odbit. Boji so se večinoma vršili z bajonetom, mož z možem. Ruske zgube so velike. Več štot na tisoč mrtvih smo dobili pred fronto ene brigade. Vjeli smo 10 častnikov in 240 mož. Mi smo obdržali našo postojanko. Na Balkanu smo avstrijske čete pri preganjanju sovražnika, dobile mesto Špic v svojo oblast. V Cetinju smo dobili 164 topov, 10.000 pušk, deset strojnih pušk in množino vojnega materiala. Na gori Lovčen smo dobili 42 topov. Več čmognorcev smo zanjih.

Srbi v Afriki.

Rim, 16. jan. Oddelek srbske vojske je došel v Bizerto, Afrika, kjer so sprejeli Srbi od Francovcov načudni sprejem. Moštvo je dobilo posebne barake, in častniki so gostje francoskega admiralata.

Tri bojišča v Evropi.

London, 17. jan. Glavno bojišče se nahaja trenutno v Aziji, kjer se vršijo boji na treh velikih frontah. V Kavkazu napada veliki knez Nikolajevi v sihjem poskušu, da pobije turško vojsko in pride skozi Mopotamijo. Ta fronta je več kakor sto milij dolga. Pri Hamadanu, v Perziji, se borijo Rusi s Turki in Nemci. V Mopotamiji so Turki doživelji poraz, ko so se skušali približati armadi generala Aylmerja, ki hiti na pomoč oni angleški armadi, katero so Turki obkličili pri Kut-el-Amara. Srediske bojev v Kavkaziji je ob gorovju Karajah Dagh, in iz ruskega uradnega poročila se prvič posnema, da se Nemci že nahajajo v Perziji na svojem osvojevalnem potu na Orient.

Na francoskem bojišču.

London, 17. jan. Angleška artillerija je pričela obstreličevati važno nemško točko pri Lille, in angleške bombe so letale v prve vrste nemške utrdbe. Nemci poročajo, da so Franci in Angleži priceli na celih frontih z živaljimi artillerijskimi boji.

Lahi na pomoč.

Iz Rima prihaja brzojavka, ki pravi, da je laški kralj naglo sklical ministersko sejno, pri kateri naj se sklene, da se pomaga čmognorcem in Srbom v boju proti Nemcem in Avstrijem. Kako hočejo Lahi pomagati sedaj, ko je Srbija in Črnagora zasedena, brzojavka ne pove.

Nikšič in Podgorica.

Iz Dunaja se poroča, da so čmognorske čete zapustile važna čmognorska mesta Nikšič in Podgorica. Čmognorska vlada se nahaja sedaj v Skadru. Vse važne čmognorske arhive so prepeljali v Pariz.

KAKO JE NAJBOJLJ VARČNO KUHATI KROMPIR.

Najprvo naj se

CLEVELANDSKA AMERIKA

IZHAJA V PONDELJEK, SREDO IN PETEK.

NAROCNINA:
Za Ameriko - \$2.50 Za Cleveland po pošti \$3.00
Za Evropo - \$3.50 Posamezna številka - 5c

Vsa pluma, dopis in denar naj se pošlja na: "Clevelandsko Ameriko",
6119 ST. CLAIR AVE. N. E., CLEVELAND, OHIO

EDWARD KALISH, Publisher.

LOUIS J. PIRC, Editor.

ISSUED MONDAY, WEDNESDAY AND FRIDAY.

Read by 25,000 Slovenians (Krainers) in the City of Cleveland and elsewhere.
Advertising rates on request. American in spirit Foreign in language only.

TELEPHONE CUY PRINCETON 189

Entered as second-class matter January 5th 1909, at the post office at Cleveland,
Ohio under the Act of March 3rd, 1879.

No. 6. Monday, Jan. 17th 1915.

Na horizontu evropske vojne.

(Piše Frank H. Simonds.)

SILEN OBSEG BOJIŠČA.

Ker smo v tem članku napisali, pa se je pisalo tudi drugod, da Nemčija nikjer ni mogla dobiti odločilne bitke, razven na Balkanu, kar je pa le manjšega pomena, pa se ne smemo toliko motiti, da bi o malovaževali nemško moč in silnost tega cesarstva, nad katerim nemški kajzer vlada absolutno. Dandanes obsegajo Nemčija po prebivalstvu in površju zemlje rimskega cesarstvo, ki je vladalo celemu svetu.

Mogoče bo čez nekaj mesecov potovati od bregov Schelde pri Antwerpu do Bagdada in Tigrisa na želesniških vlagih, ki bodo pod vodstvom nemškega vojaškega poveljstva. Samo pri Bosporu in pri Taurijskih gorah bo ta vožnja prekinjena, in sicer se bodo morali voziti s parnikom ali pa rabiti kočije po gorah. Od Kiel do Meke bodo vozili želesniški vlaki z majhnimi presledki.

In v ogled nemške živilosti in industrije, ki pomandra vse drugo, kar je njej na potu, se ne bo nihče čudil, če postane Nemčija prva in največja država na svetu. Ko so enkrat te silne mase v omenjenih teritorijih vojaško organizirane, kdo se bo mogel ujim ustaviti. Ali bodo mogli Francozi, Rusi, Angleži in Italijani skupno napasti to silo, katerih vsaka je od druge na tisoč milj oddaljena?

Nemška pomorska oblast bi se potem preselila iz Baltika v Sredozemsko morje. Zadarnelskimi forti bi nemško brodovje ležalo na varnem, dokim bi gospodovali nemški submarini v Sireji in Anatoliji. Turške težnje bi se morale podrediti nemškim zahtevam. Egipt osvojen, kmalu pade tudib potem vsa Afrika. Nemčija tudi ne bi potrebovala toliko brodovja, ker bi bila v neprestani zvezi z ostalim svetom po suhem. Postavili bi lahko ogromne tovarne za smodnik in streljivo, dominirali bi lahko prevažanje živil iz katerokoli krajev.

In nekaj malega je Nemčija v tem pogledu že dosegla. Jaz to omenjam, ker želim, da se citatelji popolnoma jasno zavedajo, zakaj je sedaj neumnost govoriti o miru. Kajti danes niti glavna vprašanja še niso rešena na bojišču, in poleg glavnih vprašanj je toliko manjših, da lahko vzame še leta in leta, predno se bo sploh misilo na mir. Zato priporočam citateljem, da vzamejo mapo Evrope in Azije in svinčnikom isčejo sedanje mape centralnih oblasti, in pri tem se morajo vedno spominjati, da z imenom "centralne oblasti" se meni pravzaprav samo Nemčijo, ki je postal mojster v vsem. Avstrija, Bulgaria in Turčija morajo brez pogojno ubogati Nemčijo v vseh ozirih.

In ko boste do dognali, se vam bodoči tudi odprle oči, zakaj zaveznički danes ne morejo skleniti miru, in da se morajo boriti naprej, dokler končno odločilno ne zmagajo ali pa so tako izmuceni, da se ne morejo več boriti. In ravno tako pa boste na drugi strani razumeši, zakaj se Nemčija ne poda, zakaj ona ne govoriti o

zvezra narodov takoj. Edino Italija se je obotavljala, in Italija je povzročila silno škodo zavezničkom, kar je prepoznalo skocila v vojno. Kajti če bi Italija začelo vojno teda, ko so bili Rusi v Karpatih, teda bi bila Avstrija prisiljena odpeljati kakih pol milijona vojakov na italijansko mejo, in nastala bi velika odprična v Karpatih, skozi katero bi Rusi zlahka prodriči. Zato se še danes ocita Italijanom od zavezničkov, da so za en mesec prepozno začeli z vojsko.

Se nekaj enacega imamo v današnjih vojnih kot smo imeli v preteklosti. Ko so se raznici evropski narodi združili proti Francuzom, so v Chaumontu naredili slovensko prisego, da ne odnehačo prej od vojne, dokler Francuzi ne bo poražena in dokler ji ne bodojo odvzeta vsa posestva, ki jih je dobila od drugih narodov. Ravnin tako slovenska prisega se je tudi danes položila od strani zavezničkov. Vse štiri velesile so slovensko prislegle, da nobena ne sklene miru za sebe in ne neha prej z vojsko, dokler nemška sila ni zrušena.

Po sedemnajstih mesecih vojne pa so tudi Nemci docela prepricani, da zaveznički nimajo najmanjše volje, da sedaj govoril o miru. Nihče tega bojje ne ve, kakor nemški kancler Hohlbeg, ki je enako poročal v državnem zboru. Nemški idealni junak, Hindenburg, se je sam izrazil: Naši sovražniki niso miso tepeni! Torej vojska naj se nadljuje. O tem so v Nemčiji prav dobro prepricani, da zaveznički ne bodoje odnehati zlepja.

Kakšen bo konec te vojske, in kdaj bo konec vojske, to je stvar, katere danes noben človek ne more pogoditi, niti najbolj prebrisati in izurjeni državnik. Danas je, da Nemčija to danes ne si dosega tega, kar je najbolj želela, jasno je, da so zaveznički še silno močni, za 60% močnejši kot Nemčija. Ostale neutralne države v Evropi so tudi dovolj sprevidle, da će Nemčija obvlada, teda pomeni to smrt manjšim državam, ker nemška ekspanzivnost in brutalnost ne bo dovoljala drugemu narodu kak večji dobiček ali trgovsko udobje.

Nemčija je vrgla bojno rokavico vsem evropskim oblastem, in v mnogih ozirih so postale nemške grožnje bridka resnica. Nemčija je položila temelj najbolj silnemu cesarstvu, kar ga je svet videl od nekdanjega rimskega cesarstva, ki je obsegalo skoro ves tedanji poznan svet. Berolin je danes že dober in upoštevanju vreden nasprotnik nekdanjega Rima, in Nemčija bo vse to dobila, dobila bo v roke najvišjo oblast, moč in silo nad svetom, če zaveznički odločno ne zmagajo in ne trečijo tega vojaškega moloha za vedno ob tla. Potem bodo zaveznički lahko diktirali Nemčiji take mirovne pogoje, kot so jih diktirale nekaj evropske države Franciji na Dunaju, mirovne pogoje, ki so sicer pustili Francijo, kakor je, toda ki so odvzeli Franciji vse, kar je imeli drugie, in ki so pustili Francijo silo tretje vrste, namesto gospodrujoče države na svetu.

PRISPODOBA PRETEKLOSTI.

Poglejmo nekoliko nazaj v zgodovino. Videti bodočemo, da sta francoski kralj Ludvik XIV. in francoski cesar Napoleon I. vodili skoro neprestano vojsko proti Evropi, da sta imela mnogo uspeha, in razširila Francijo, kot še ni bila razširjena nikdar prej kaka država, toda da je konečno padel Ludvik XIV., kakor tudi Napoleon I., in sicer samo raditev, ker sta si natepla na glavo proti sebi skoro celo Evropo, v prvi vrsti pa Anglijo, ki je vladala neomejeno na morju. Ko je Ludvik XIV. se bojeval z Evropo, je ena država za drugo spredela, kaka nevarnost preti njim za obstanek, zato so se hitro zjedine. V Napoleonovih časih so države bolj polagoma prisile do tega prepricanja. Avstrija je bila pobita pri Austerlitzu, toda samo z rusko pomočjo. Nemčija je padla pred Napoleonovim mečem v bitki pri Jeni. Tudi tukaj so Rusi pomagali Francozom. Konečno pa je Rusija spredela, da bi bila Francija prevelika, če ji vedno pomaga, in russki državniki so sklenili, da pomagajo Nemčiji in Avstriji. Te tri države so se torej združile, Anglija in Švedska je pomagala, in slava Napoleonova je začela.

Dodčim so bile francoske zmage v letih, ko se je Francija podala na osvojevanje tujih dežel, brigantne, popolne in vedno odločilne, pa Nemčija temeja na more trditih o svojih današnjih "zmagh". Kjer je Nemčija zmagala, je povsod naletela na sovražnika, ki je ustavil nemške vojske, da niso mogle nikakor več naprej. Tako se je zgodilo v Franciji, tako se je zgodilo v Rusiji. Je Nemčija sicer osvojila nekaj Francije, je osvojila nekaj Ru-

sije, toda danes ne more nista več naprej, nasprotno kaže ofenziva zaveznikov na tej ali drugi točki, da so zaveznički še jako močni. Nemčija se imata danes boriti z enakimi teskočami, kakor se je moral boriti s francosko armado pod Napoleonom, ko so ji stopile vse druge države nasproti. Nemčija mora skušati, da se obdrži, kakor je Napoleon skušal se obdržati. In Nemčija mora slediti istim metodam, katerim je sledil Napoleon. Nemčija ne more skleniti miru, ker se je njeni sovražniki preveč bojijo, da bi jih privolili eno samo vas, katero je nemška armada osvojila. Nemčija mora začeti z novimi ofenzivami, mora začeti z novijimi osvojitvami. Spomnili mora Nemčija na vsak način začeti z novim vpadom v Rusijo, na vsak način mora poslati nove armade v Malo Azijo, da prisili prehod preko Suezkega prekopa in da ponovi svoj uspeh na Balkanu in Egipetu. Cairo in Petrograd morata biti osvojena od nemške armade, če hoče nemška armada kaj uspeha imeti. In kakor je hotel imeti Napoleon Moskvo in Madrid in se je pri tem čimdalje bolj zapletal v svojo pogubo, enako se bo prizetilo, če ne varajo vsa znamenja, z Nemčijo.

Dalje prihodnjič.

Slovani nekdaj in sedaj.

Dr. F. J. Kern.

Slovani stopijo na pozorišče v svetovni zgodovini v šestem stoletju po Kristusu. Vidimo jih prihajati iz Azije za časa preselevanja narodov takoj za Germanski rodu, to je Goti, ki so začasno zasedli skoraj celo zapadno Evropo, celo sedanjo Francijo, Španijo, Italijo. Germanski rod Vandalov in Špancev vdrl celo v Afriko, sedanji Tunis, kjer so se držali pa stoletje.

Vsled navalov Germanov, Hunov in drugih mongolskih plemen iz Azije, so bile nekaj gosto naseljene pokrajine ob Donavi na časa prihoda Slovanov, zapuščene in popolnoma opustošene. Slovani so se naselili primeroma z Lahkoto, po obdonavskih pokrajinah, ker niso naleteli na poseben odpor starih prebivalcev, katerih je ostalo malo vsled dolgotrajnih vojska. Večina jih je bila pogromljena od barbarov.

Slovani so se torej naselili po celi vzhodni Evropi, po celi sedanji Avstriji, po Nemčiji do reke Elbe, in so začeli prav do Carigrada, ki je bil tedaj še pod vlado vzhodno rimskih cesarjev. Veliko se jih je naselilo tudi po sedanji Grčiji. Med Grki je veliko slovenske krvi.

Nekateri pravijo, da je bilo skoro škoda, da Slovani niso pri naseljevanju naleteli na hujši odpor. Postali so nebojeviti, in so imeli preveč prilike se med seboj prepričati in bojevati. Znano je, da zunanjii sovražnik združi najlažje člane istega rodu.

Od tedaj naprej so zapadni Slovani izgubili pravo smisel, da morajo delovati skupno, ako hočejo postati močni. Med seboj so se prepričali in se dali vladati, da tujec.

V osmeh stoletju je bil zadnji poskus združiti zapadne Slovane. Zdržil jih je ne Slovan, ampak German Samo, iz rodu Frankov. Ustanovil je veliko slovensko državo, ki je segala od Baltiškega pa do Jadranškega morja. Po njegovi smrti je država razpadla, ker ni bilo centralizacije. Posamezni slovenski poglavari so ustavili neodvisne državice, katerih so polagoma prisile do tega prepricanja.

Avstrija je bila pobita pri Austerlitzu, toda samo z rusko pomočjo. Nemčija je padla pred Napoleonovim mečem v bitki pri Jeni. Tudi tukaj so Rusi pomagali Francozom. Konečno pa je Rusija spredela, da bi bila Francija prevelika, če ji vedno pomaga, in russki državniki so sklenili, da pomagajo Nemčiji in Avstriji. Te tri države so se torej združile, Anglija in Švedska je pomagala, in slava Napoleonova je začela.

So bile žene viadarjev poveči- ni same Nemčke, kakor je tudi sedanja carinja.

Tako vidimo, da Slovani že

od nekdaj niso zaupaljali svojim ljudem, iskali so sveta in voditelj pri tujih. Delili so se na posamezne narode in narodice, tako da imamo sedaj kakih deset slovenskih narodov.

Se sedaj navadni ljudje med Slovani ne morajo razumeti, da smo vsi en narod, posebno še če vzamemo Jugoslovane: Slovence, Hrvate in Srbe. Pavendar govorimo skoraj isti jezik. Če gremo med Hrvate, si lahko prvi in izprosimo kruha in dokažemo da je:

Slovenec, Srb, Hrvat,
Za uvrek brat i brat!
S. Mance, tajnik Hrv. Sokola.

La Salle, III. Prva številka "Nar. Vestnika" je prinesla v beldi danček "Naše misli ob rojstvu novega leta!" —

Sicer mi je znano, da ga je namazala do kraja nespretna roka dotednega urednika. — Preprisan sem pa tudi v njegovem podkupljenu "lojalnosti", namram naši največji sovražnici Avstriji, za katere groše si je tudi urednik naročil lanskoto leta in pa je bil potreben za lastništvo. —

In to bodo tudi isti gospodarjevačka, kajti če danes pogledamo v N. V. zdi se nam, da beremo list, ki ga urejuje "Vodilna Juhanca". Niti najmanjše slutnje človeka nima, da zamore kaže bilježiti en mož oblečen v svečeniški surki. —

Temu častitemu "Smolarju" ki je v zadnjih urahih goduje nekaj smeri neke organizacije gl. tajnika, in pa M. Kompa, iz La Salle, III. kateri ga je nekaj obsojal, radi njegove neumne avstrijske skricarie, ta Smolar hoče smeriti druge, pa pred svojim lastnim pragom ne potmeta metna. —

Prej hočem pa vas cenjeni "Smolar" še nekaj vprašati, kje si v jemljete pravico pravati "Slov. Ligo" za zloglasno. —

Ali vi morate govoriti, da je kdaj "Slov. Ligo" še komu kaj zlega storila? —

Vi kričite v N. V.: "Pustite razne lige in skrbite za svojo starost". Ali mi vi morete vedati le en slučaj, da se je kdaj v kakem glasilu "Slov. Ligo" kričalo ali koga celo psovalo, kakor pri vas pustite vse druge organizacije?

Da li ni vas sram, toliko se blamirati? Preprisan sem do

Dalje na tretji strani.

All kašljate?

Ako kašljate, odpravite vaš kašelj! To lahko storite, ako vzmetete

Severa's Balsam for Lungs

(Severov Balzam za pljuča) ob pravem času. Poskusite ga zoper kašelj, prehlad, hripost, vnetje sapnika, davice ali oslovski kašelj.

Cena 25c in 50c v vseh lekarinah.

Boleznine v prali.
in razne druge bolezni se lahko odpravijo z nadrejšnjim dolor s SEVERA'S GOTTHARD OIL (Severovo Gotthardsko Olje). Je to masilo velike telesne vrednosti. Cena 25c in 50c v vseh lekarinah.

CHARLES ARMBRUSTER MESICA PRVE VRSTE

NAJBOLJŠE SVEZE IN PREKAJENO MESO.

6112 ST. CLAIR AVE.

Pravi starokrški brinjevec
Cena 6 steklenic \$6.50
Cena 12 steklenic \$13.00

Čista slivovka kuhania iz pravih črepelj. Cena 6 steklenic \$6.50
Cena 12 steklenic \$13.00

Imamo najfinnejši tropinjevec in drožnik. 1 gal. \$2.25, \$2.50, \$2.75
Pristna ručeca ohiška vina
Galona 50, 55, 60 in 65c
Katavba in Delavare vino 80 in 85c gal.

Vinska posoda ob 5 do 10 gal. velja \$1.00, za 25 gal. posoda \$2.00. Pri večjih narocih je sedlo besplatno. Te cene se samo za debelo. Navadni način je priložiti denar in natančni naroci.

The Ohio Brandy Distilling Co.
Prva slovenska družba za prodroj finih pijač.

6102-04 St. Clair Ave. - Cleveland, O.

Slovenska Dobrodolna Zveza.

(SLOVENIAN MUTUAL BENEFIT ASSN.)

Ustanovljena 13. nov.
1910.
v državi Ohio

Inkorpor. 13. marca
1914.
v državi Ohio

Sedež: CLEVELAND, OHIO

VRHOVNI URADNIKI:
PREDSEDNIK: JOHN GORNICK, 6105 ST. CLAIR AVENUE.
PODPREDSEDNIK: PRIMOZ KOGOJ, 3904 ST. CLAIR AVE.
TAJNIK: FRANK HUDOVERNIK, 1052 EAST 62nd STREET.
BLAGAJNIK: JEREMY KNAUS, 1062 EAST 62nd STREET.
VRH. ZDRAVNIK: J. M. SELISKAR, 6127 ST. CLAIR AVE.

ODBORNICI:

Frank M. JAKIC, 1203 Norwood Rd. Jas. RUSS, 6712 Bonita ave.
Frank ZORIC, 5909 Prosser ave. Frank CERNI, 6033 St. Clair ave.

Anton GRDINA, 6127 St. Clair ave. Ignac SMUK, 1051 Addison Rd.

Anton OSTER, 1158 E. 61st St.

Seja vrhovnega odbora se vrši vsako četrto nedeljo v mesecu ob 7.30 dopoldne v pisarni vrhovnega urada.

Pisarna vrhovnega urada U.S.A. E. 62nd St. drugo nadstropje, za-

daj: Cuyahoga Telefon Princeton 1276 R.

Vsi dopisi, druge uradne stvari in denarne nakaznice, naj se

pošljajo na vrhovnega tajnika.

Zvezino glosilo: "CLEVELANDSKA AMERIKA"

Nadaljevanje iz 2. strani.

kraja, da će boste vi še urednik do prihodnjega leta, da boste z. In. V. tako daleč zavozili, da boste ostali vi in N. V. v blatu na veke z vašimi nedostojnimi prizmodarijami.

Veste li, gospod "Smolar", da pravi pregor:

"Kdor laže, ta krade!"

Kaj pa ko bi se začelo pisati kje od kakrške drobiža....?

Menda je še v spominu....?

Radoveden sem, kako bi potem osupio gledali v Duluthu.

Informirani.

Zanikrna trojica

(Se poje po: Mi smo vojaki skorenjaki.)

Za C. A. zložil Marjan Krpan.

I.

Mi smo vladarski vam bedaki, Krijevalj, Vilček, Mohamed.

Dusevni trije siromaki,

Da se nam sineje cel svet.

II.

Nazaj le delamo korake, Da prazna glava rotopa,

Posnemamo v napredku rake,

Kjer luč je, smo pa mi tema.

III.

Ce mi vihtimo uma meče,

Se smeje norec nam že vsak,

Krjavila, Vilčeta vsak vleče,

A Mohamed je znan bedak.

IV.

Ko v pameti bo svet dorasel

Se z broo rešil bo nesnag,

Bo vsak od nas rad krave pasel,

Ce nebo lačen še in nag.

Sodnji dan.

spisal Kalal.

Nekoč sem čital lepo pesem: pesnikove sanje. Morda bo zanimala tudi vas, zato povem vsebino.

Bil je sodni dan.

Na prestolu sedi Bog Oče, njemu na desnici Bog Sin. Vsak narod pristopa k sodbi posamezno z vsemi svojimi člani. Bog govoriti z vsakim narodom v njegovem rodnom jeziku. V spominu ima vsa človeška dejanja.

Bog je zgolj pravčnost, toda Bog je tudi nekončna ljubezen, ki radi prizanaša svojim otrokom. Oj, koliko je veselja pred vratim večnega raja! Brat objema brata, žena ljubljenega moža; vsi so se našli v večnosti, ki jih je na zemlji družila ljubezen. V tem se bliža k tronu mali narod, sami sivolasi starci in starke. Njih hrbiti so sključeni, čela razorana, roke žutjave — slovenski narod!

Kje pa ste pustili svoj otroko? vpraša strogo večni sodnik. "Otroke dajam in zaupam narodom kot najvzvisejše nebesko darilo, vi pa — ste v tujih, nemurcih, vasemu rodu sovražnih solah svoje otroke izgubili, pogubili in sramotno prodali narodnemu nasprotniku sami ste iz njih vzgojili sovražni svojega lastnega rodu in moje zapovedi, ki se glasijo: Spoznaj svojega oceta in maten! Vi ste svoje nedolžne otroci me malo iz svojega marčja, pehali ste jih od sebe, prepustili nas-ustrelji. Waagen svoja ženo.

zjutraj se je Waagen res zbudil iz omotice in videc, da je žena že omamljena, ne pa mrtva, jo je ustrelil. Poskusil je potem tudi sebe ustreliti, a predno je mogel to izvršiti, so prisili že znan; ljudje in preprečili samomor.

O KNEZOŠKOFU DR. BAURU.

Kardinal knezoškof dr. Bauer je umrl. Dr. Bauer je bil do leta 1904 škof v Brnu. Ko je 14. marca 1914 prisilil papeža olimuškega knezoškofa dr. Kohna, da je odstopil in mu preporoval bivanje v svoji nekdanji škofiji, je prišel dr. Bauer na njegovo mesto. Prišlo je do sporja med obema zaradi premoženja, ki je takrat obračal nase pozornost vsega sveta. Konečno je dr. Kohn objavil pismo, v katerem je napadal dr. Baura, češ, da mu je na podlagi prepopovedi bivati v Olomoucu, preprečil biti prisoten pri inventiranju ter zastopati svoje pravice, niti ni priprustil njegovega zastopnika. Dr. Kohn pravil nadalje, da je izvedel tudi, da je dr. Bauer "centralno blagajno" koroških zadruž, ki sta jo bila kaplan Pavel Kaiser in deželni poslanec monsinior Weiss ogoljufala za več milijonov, saniral z darilom 960.000 K. Konstantil je nadalje, da ta denar ni prišel iz knezoškofiske blagajne, marveč, da mu je ta znesek povrnila vlada, ker je bilo za toliko preveč plačanega davka verskega londa. Dr. Kohn je trdil, da je nekaj tega denarja njegovega, ker se je povračilo nanašalo tudi na leta, ko je bil še on nadškof. Olomouška nadškofija je ena naj bogatejših. Po davčnih izkazih znašajo letni dohodek nadškofa nad 670.000 K torek skoraj, 2000 K na dan. Kakor znano dr. Kohn še živi in sicer v Ernevžu nad Mariborom.

KOLIKO AMERIKANCEV SLUŽI V ANGLEŠKI ARMADI?

V londonskih hotelih in restavracijah, koder se zbirajo Amerikanici, pretresajo pogostoma vprašanje, koliko je neki Amerikancev, to je ljudi iz Združenih držav, v angleški armadi. Natančnega seveda ne ve noben povedati, sodi se pa, da jih je precej. Tako je ameriško poslanstvo izposlovalo, da je bilo iz angleške armade odslavljenih 21 mladoletnikov, ki so se oglašili prostovoljno, a ne da bi imeli dovoljenja svojih staršev. Zdaj posreduje ameriško poslanstvo za izpostavo drugih takih mladeničev. General Hughes je sam povedal, da se je oglasilo za vstop v angleško armado samo pri zbiranju prvega kanadskega kontingenta nad 30.000 Amerikancev iz Združenih držav, za drugi kontingent pa se jih je oglasilo še več.

Nebesk Oče je pri tem povzdignil milostljivo svoj veličastni obraz in v ozadju tega ljudstva je zagledal v sijaju Vodnika, Slomske, Prešernove, Bleiweisa in veliko drugih. Dolgo je motril veličastne glave slovenskih pokojnih prvakov in iz njegovega svetega obraza je zasijala sprava in odpuščenje. "Lejte, zavoljo nevenjivih zaslug teh le zvestih sinov oddlagam svojo obsodbō. Hočem napraviti z vami še poskušnjo. Seinkaj pred ogorja nebeskega raja prestavim vašo domovino in tukaj boste živali tuk svojih narodnih nasprotnikov. Ako tu ohranite potučenja moje največje darove, svoje otroke, potem boste ocisceni in neheška vrata se vam bodo odprala."

Tako je izpregovoril večni Bog, angelj pa je odpeljal ljudstvo na prostor preskušnje.

Razno.

RODRINSKA ŽALOIGRA.

Lekarnar Viljem Waagen je imel dobridočo tovarno v Karlsruhe, a jo je prodal in se udeležil s svojim denarjem pri neki tovarni v Brikenu. Pri tem podjetju je izgubil vse svoje premoženje, 200.000 mark, in napravil se 100.000 mark dolga.

Žena, ki so ji postale razmetne neznošne, je nogavljala moža, naj se oba usmrtila in naj usmrtila tudi svojega otroka. Konečno se je mož udal.

Pripravil je tri čase šampanca in v vino pomešal cijankalka. Najprej je dal zastrupljenje vino piti otroku, ki je tudi končal umri. Mož in žena sta na to najprej vzelka nekaj morfiuma in potem pila zastrupljeno vino. Za slučaj, da bi strup ne učinkoval, sta se dogovorila, da

ali pa tudi drage svinjske masti se lahko za večino jedi ne da bi bistveno trpel očes, porabila goveja mast, ki si jo lahko gospodinje same naredi s tem, da spusti mast govejih obist, nadalje pa tudi margašina, rastlinsko maslo ali rastlinska mast. Sveža goveja mast (mast govejih obist) naj se narezje na drobno kocke ali na večje kose, rezana goveja mast se dene v stroj za seklijanje, kar je še bolje, ta se dene v ponev, poplakeno z vodo: v njej se spušča na ne prehudi

Naprodaj je lekarna, obstoječa 25 let z velikim prometom. Gospodar želi opustiti trgovino. Lepa priložnost za pravega moža, imel bode velik dobiček.

IGNAC SMUK,
1051 Addison Rd.

Od pekarje na vogalu Addison in St. Clair prvo poslopi-

tje proti Superior. Mon (94)

tako dolgo kuhati, da so očirki svetlo porjavili. Na to se spušča mast, precedi skozi cedilnik v lomec iz kamenine, ovirki se pri tem dobro iztisnejo in mastese pusti ohladiti.

Naprodaj je "Hardware Store" jako dober promet, v bližini slovenske naselbine. Lepa prilika za podjetnega Slovence. Cena jako primerna. 6049 St. Clair ave. (7)

OGLAS.

Dr. Srca Marije (staro) je izvolilo sledeči odbor za leto 1916:

Pres. Marija Ulčar; podpreds. Marija Grdina; tajnica Fannie Trbežnik; rač. tajnica Marija Bricelj; blag. Ana Povž. Nadzorni odbor: Judija Brezovar; Ivanka Pelan in Helena Mali, združniki F. J. Kern.

Vseh zadevah se je obrnil na tajnico Fannie Trbežnik, 1177 E. 62nd St.

NAZNANILO

Dr. Srca Marije (staro) je izvolilo sledeči odbor za leto 1916:

Pres. Marija Ulčar; podpreds. Marija Grdina; tajnica Fannie Trbežnik; rač. tajnica Marija Bricelj; blag. Ana Povž. Nadzorni odbor: Judija Brezovar; Ivanka Pelan in Helena Mali, združniki F. J. Kern.

Vseh zadevah se je obrnil na tajnico Fannie Trbežnik, 1177 E. 62nd St.

FINO VINO

vedno dobite pri Jos. Koželu. Belo, niagara in concord vino. Posebno ženskam je moje vino znamo. Po starci navadi Jos. Kožely, 4734 Hamilton ave.

DEKLETA!

Naučite se najbolj lahko v najbolj plačanega dela izmed vseh. Lahko, čisto delo, posebno za ženske. Mi imamo izvadence, ki vas učijo izdelovati cigare v kratkem času, in v tem času, ko se učite, ste plačane. Z malo izkušnjo lahko naredite več denarja kot pri vsakem drugem delu. Pridite k nam, da se pogovorimo.

American Cigar Co.

E. 9th St. N Woodland ave.

(10)

Dekleta! Dekleta!

Naučite se najbolj lahko v najbolj plačanega dela izmed vseh. Lahko, čisto delo, posebno za ženske. Mi imamo izvadence, ki vas učijo izdelovati cigare v kratkem času, in v tem času, ko se učite, ste plačane. Z malo izkušnjo lahko naredite več denarja kot pri vsakem drugem delu. Pridite k nam, da se pogovorimo.

Bell Rosedale 2377 W. Cuy.

Central 6678 R. Plin in kisik.

Uradne ure ob 9-12, 1 in od 1-5. Pondeljek, četrtek in sobota zvečer ob 6-8.

Dr. F. L. KENNEDY, zobozdravnik.

Dretje z obrezanimi zapesti.

Garantirano. Govori se slovensko in nemško. 5402 Superior ave. vogal 55. ceste. Cleveland, Ohio. (23-46)

Dva fanta se sprejemata na hrano in stanovanje 1261 E. 60th St. (sred.-8)

Poštenci fantje se sprejemata na hrano in stanovanje 5605 Bonav. ave.

(6)

Soba za enega fanta se odda 1140 E. 60th St. (6)

Oddasti se dve sobi za spati, kjer si stanovalec lahko sam kuha. 1319 E. 55th St. (6)

Lepa priložnost za pravega Slovenca.

Grocerija, obstoječa 7 let, napreduje tako dobro, ima veliki slovenski "cash" promet ter zanesljive in stalne odjemalce. Trgovina se proda počeni, radi dolgotrajne bolezni v hiši, in ker se gospodar zanima za drugo podjetje. Kupec mora imeti \$1000.00 gotovega denarja. Frank Wachicic, 3244 St. Clair ave. (9)

ZAHVALA.

Podpisana se toplo zahvaljujem društvu Presvetega Srca Ježusovega, radi hitre in točne izplačitve bolniške podpore in smrtnine po mojem pokojnem možu.

V Clevelandu, 12. jan. 1916.

</

DENAR.

Roman

Franzov spisec Enzo Zola.
Prestavljal J. P.

V tem trenutku se je Saccard ob pogledu na veliko in umazano usnjeno ročno torbico, katere ta ženska ni odložila, zgorzil. — Na ta dan, ko je brezmejno srečen ob mislih na svojo novoustanovljeno banko, na dan, ko mu je šlo vse po sreči, pa naj pride ciganka, ta hudovalna vila, ali rojenica, katera prekolne malo, v zibelki spavajoča princezinja? Zazdela se mu je, da je ta torbica napolnjena z brezvrednostnimi z kurza postavljenimi papirji; in domisljaj si je, da je razumel njen grozijo, namreč, da će tako dolgo čakati, da bude tudi njegove akcije mogla pokopati, kadar bi se hiša razsušila. Njen glas se se mu je zdel kot krokanje vranov, kateri se vzdigujejo in gredo z armado, jo spremajo do konca bitke, obkrožijo bojno polje, ker vedo, da bude imeli dosti mrljev za zreti.

"Na svrdenje, moj gospod!" je dejala Mechain hladno, pa vendar vlijudo, ter se k odhodu pripravila.

V. POGLAVJE.

Mesec pozneje, v prvih dneh novembra, se ni bila notranjost "Banque Universelle", z vsem potrebnim opremljenja. Delali so še mizarji, in drugi so pa dokončevali ogromno stekleno streho, katera je bila postavljena nad dvoriščem.

Vse te zamude je bil kriv Saccard, ker nezadovoljen s prejšnjim pohištvo, je hotel vse novo in luksuzno, ter je vsa dela zavlekel. Ker ni mogel zidov razsiriti, ter svoji vrči želi po nečem velikanskem ustrezti, je zašel v tako jezo, da je skrb, za placati delavce, zvali na gospo Karolino. Ta je torej pazila pri postavljanju zadnjega šalterja, Bilo je veliko število šalterjev, in v centralno dvorano spremenjeni dvor, je bil vsekrog z njimi obdan — sami omreženi šalterji, kateri so bili okrašeni z tablicami od medi, na katerih so bili različni napis. Splošno pa, je bilo pohištvo, ceprav v malem prostoru skupaj stisnjeno, zelo lepo razpostavljeno.

V spodnjih prostorih so bile različne blagajne, emisijonski šalterji, oddelek za tekoči bankične posle, zgoraj pa se je nahajala takoreč celo gonična moč; direkcija, korespondenčni oddelek, oddelek za knjigovodstvo, personalni biro, itd. Vsega skupaj se je mešalo v teh ozkih prostorih, preko dvesto nastavljenec.

Kar se je takoj pri vstopu opazilo, v sredi vseh teh delavcev, kateri so še zadnje žebje zabijali, v tem ko se je že za šalterji slišal žvenket zlata, je bilo to, da je imelo vse znakovne strogosti, in starodavne poštenosti. Človek je pri vstopu imel občutek, kot da je prestopal prag, pobožne in poštene hiše.

Nekoga popoldneva je imel Saccard, vrnivši se z borze, sam tak občutek, kar ga je pa, veselo presenetilo. O svoji zadovoljnosti, je povedal tudi gospo Karolini.

"Nb, za začetek je vendar čisto lepo. Kakor da je človek med seboj v svoji rodbini, prava mala kapelica.... Pozneje se bode že videlo.... Zahvaljujem se vam, lepa prijateljica za vse vaš trud, katerega imate, odkar ni vašega brata več tu!"

Ker je bil njegov princip, da se je pri vsaki, tudi malo pomembni stvari okoril, zato se je sedaj, na vse mogoče načine rudi, da bi obdržal strogo puritanski značaj hiše. Od svojih nastavljenec je zahteval, da so se oblačili malone kot duhovniki, govoriti se je smelo samo z prdušenim glasom, de nar se je sprejemal in oddajal z prav klerikalno zadržbo.

Se nikdar se ni Saccard v svojem, prememb polnem življenu, tako pridno obratal. Ob sedmi ur, zjutraj je že sedel pri svoji pisalni mizi, še prej

da hotejo samo govoriti. Na premisljevanju se je odločil, da karti, katera je bila vse prej jo obišče, ter se je tudi takoj napotil v Rue St. Lazare.

Gospa Karolina, je bila nemalo začudena, ko je zagledala tega slabo obritega moža, z plitkim umazanom obrazom, oblečenega v umazano suknjo, katera je pa pricala o nekajni eleganci, in z okrog vrata zavezano belo ovratnico. On sam pa je zapicil svoj bodeči pogled na dno njene duše, in je videl, da je prav po njegovi volji, tako postavna in zdrava, z njenimi belimi lasmi, kateri so, njen še mladostni obraz obdajali. Zlasti mu je padel v oči, izraz njenih, precej močno razvitih ust, izraz take srčne dobrote, da je bil njegov sklep, takoj narejen.

"Madama," je povzel, "mislim sem govoriti z gospodom Saccardom, toda povedalo se mi je, da ga ni doma...."

To je bila laž, on ni po Saccardi niti vprišal; on je vedel zelo dobro, da ga ni doma, kajti pažil je nanj, in videl je, da je okšel na borzo.

"In tako sem se torej drznil, se na vas obrniti; meni je prav zaprav ljubše tak, ker vendar dobro vem, s kom govorim... Gre se namreč za meko tak resno in tako kočljivo priznanje...."

Gospa Karolina, katera mu dosedaj ni ponudila stola, mu je ponudila stol.

"Govorite gospod, jaz poslušam...."

Busch je skrbno privzagnil vogale svoje suknje, kot bi se bjal jih pomazati. Sedaj je bil gotov, da živi ona z Saccardom, kot v zaščitni.

"Madama, stvar ni lahka za povedati, in jaz vam priznam, da sem se v zadnjem trenutku povpraševal, da je mi Saccard preveč nežen oče, ali ni potem razumljivo, da jo poslje k vragu? Nič na svetu, ne bi moglo tega očetovstva dokazati, izvzemši podobnost dečka; in potem ga morejo kvečejem za znesek menič naviti, v slučaju, da se on ne sklicuje na to, da je stvar zastarela.

Iz drugega vzroka se je pa povedati, in jaz vam priznam, da Busch zopet tako dolgo pominjal, ker je bil več tednov v velikih skrbih za svojega brata Sigismunda, kateri je od omotic napaden, bil v bolniški postelji. Skozi štirinajst dni je ta sihi volun vse zanemarjal, tišoč zvitih sledov, katerim je bil namenjen slediti, pozabit;

ni se prikazal več na borzi, ni več za dolžniki letal, ni ga bilo

pripraviti od postelje bolnika,

katerega je uprav z materinsko ljubezni, stregel in preoblačil.

On, umazani skopuh, je postal razpisalec; klical je najboljše zdravnike Pariza, v lekarini bi rad zdravila dražje plačal, samo da bi bila vspesnejša;

in ko so mu zdravniki vsako delo prepovedovali, in svojeglavi

Sigismund ni hotel ubogati,

katerega je uprav z materinsko ljubezni, stregel in preoblačil.

Kakor hitro je čuvaj, od truda in naporov premagan zaspal,

vedel si je ta, od potu moker

in od mrzlice zanjen mladič

hož, takoj pridobiti košček svinčnika in beli rob kakšnega časnika, ter se je takoj

spravil na račune; bogastvo je delil po svojih sanjah o pravčnosti, in zagotovil je vsakemu

svoj del življenske sreče. Ko

se je Busch zbudil, se je razjevil, posebno če ga je videl še boj trpečega, in srce mu je hotelo početi, ko ga je gledal tak

ko revnega. Dovolil mu je, se

igrati z rečmi kot se jih da

otroku, toda, da bi si on kraj

šal življenje z neizpeljivimi mi

slimi in rađuni, to bi bilo v resnicu preneumno. Potem je Sigismund svojemu bratu obljubil, da bode njemu na ljubo pa

meten. V kratkem je okreval

točko, da je lahko vstajal.

Takoj ko je Busch zopet lahko

pričel s svojim delom, si je

takoj rekel, da mora biti naj-

prvo rešena Saccardova zadeva,

zlasti že zato, ker si je ta

mož, na borzi na mah vse osvo-

jil, dokler se ne bo čutil kot

triumfator, kot neizpoditen

gospod bogastva.

"Ah, kaj!" odgovori veselo gospa Karolina, "moj brat je bil vedno tako soliden, da se mu zdi solidnost nekaj po polnoma naravnega, in nikaka zasluga.... Včeraj sem mi pisala, da sem vas jaz napotila, da ne boste dvorane, v katerih se vršijo seje, dali pozlatiti. To ga bode gotovo veselio."

Nekoga hladnega novembarskega popoldne je služkinja gospoj Karolini podala neko karto z sporočilom, da obstoji

da hotejo samo govoriti. Na premisljevanju se je odločil, da karti, katera je bila vse prej jo obišče, ter se je tudi takoj napotil v Rue St. Lazare.

Gospa Karolina, je bila nemalo začudena, ko je zagledala tega slabo obritega moža, z plitkim umazanom obrazom, oblečenega v umazano suknjo, katera je pa pricala o nekajni eleganci, in z okrog vrata zavezano belo ovratnico. On sam pa je zapicil svoj bodeči pogled na dno njene duše, in je videl, da je prav po njegovi volji, tako postavna in zdrava, z njenimi belimi lasmi, kateri so, njen še mladostni obraz obdajali. Zlasti mu je padel v oči, izraz njenih, precej močno razvitih ust, izraz take srčne dobrote, da je bil njegov sklep, takoj narejen.

Razburjenje gospo Karoline je rastlo.

"Ne, ne, poznej!"

Gospo Karolina ni mogla včigled teh čudnih razkriftij, priti do nobenega sklepa. Busch je pričel pdžljivo ogledovati bil je zadovoljen, ko je pri nji opazil ginjenje in nežnočustnost kajti to dvoje, mu je dal to žensko popolnoma v roke; dokončal je svoj načrt, in bil si je gotov, od nje več doseči, kakov bi mu kedaj Saccard dal.

"Toda," je zamrnil, "dobro bi bilo, če bi se prišlo sedaj k kakemu sklepu!"

Dalje prihodnjih.

NASLOVNIK.

Sledički rojaki so pooblaščeni pobirati narocilino, narocilni tiskovine in pobirati oglaševanje v svojih naseljih.

CALIFORNIA,

SAN FRANCISCO

Jac. Laushin, 2110 — 19th St.

COLORADO,

SALIDA

L. Costello, Box 517

PUEBLO,

John Grm, 412 Spring St.

LEADVILLE,

Anton Prijatelj, 514 W. Chestnut St.

ILLINOIS,

CHICAGO

Joe Blisch, 1942 W. 22nd Place

JOLIET IN ROCKDALE,

J. Virant, 700 Broadway Joliet.

LA SALLE IN OGLESBY

A. Strukelj 1240 — 3rd St. La Salle.

SO. CHICAGO

John Golob 3545 — 35th St.

AURORA

J. M. Marsich R. 5. Box 112

WAUKEGAN IN NO. CHICAGO

M. Varšek, Box 296 Waukegan.

INDIANA,

CLINTON IN UNIVERSAL

Fr. Bregar, L. Box 757 Clinton

INDIANAPOLIS

Anton Žnidaršič, 731 No. Warmen Ave.

KANSAS,

KANSAS CITY

P. C. Schneller, 613 No. 4th St.

ARMA IN okolico

PITTSBURG, FRONTENAC, RADLEY IN GIRARD

L. Schluge R.F.D. 4. Box 244 Girard.

MINERAL, CARONA, STONE CITY

J. Kranjc, Box 295 W. Mineral.

FRANKLIN

Anton Selak, Box 56

MINNESOTA,

Minneapolis, Box 542.

ELY,

Ig. Prasnik, Box 542.

GLORY IN okolici

L. Vecal Box 512 Gilbert, Minn.

FOREST CITY IN VANALING

John Ursin, 52 Norman ave.

KILLEWEE IN okolico

Jos. Adamich Box 65 Killwee, Minn.

MONTANA,

Za državo, Montana

F. Klopčić, B. 181 Bear Creek, Mont.